

עמוד 133 ביומן

21.9.934

מסיבה זו שכל ישיבות המזכירות מובאות אחר כך לדיון לאספה כללית, אין אני מפרסם העתקות הפרטי-כל וההחלטות. הנהלת הקבוצה לא ישיבה זה מזמן ואין מה לפרסם.
 ברפת יש עכשיו קצת יותר מ 1500 ליטר חלב. החדש המליטה ברפת המרכזית פרה אחת מבכירה, בלה ב' עגלה. העגלה נמכרה למזרע. יש עוד ברפת למטה שתי המלטות.
 בלול יש כעת כ 600 ביצה.
 סקירה מפורטת על הענפים תינתן בעוד שבוע עשרה ימים עם הדיון באסיפה השנתית על המצב המשקי, והצעת תקציב לשנה הבאה.

מספרים על העבודה באוגוסט

תרצ"ג	תרצ"ד	
1910	2312	סה"כ ימי עבודה
70.7	85.6	ממוצע חברים ליום
121	200	מטעים
29	15	מטע-אם
36	13	ירקות
32	63	הספקה
6	6	מכורות
304	415	רפת
95	118	לול
27	55	אותו
291	247	תנובה
2	22	עבודה צדדית
72	72	בניינים
-	82	הכשרה לעצי פרי
131	136	שרות משק
538	718	שרות חברים
183	132	מחלה
43	92	בטלה

עמוד 134 ביומן

מאזן יולי 1934יולי 1943

הוצאות אוקטובר-יולי (בלא"י)	תרצ"ג	תרצ"ד
כלכלת אנשים	2854.214	3716.696
כלכלת בהמות עבודה ואותומובילים	554.826	763.010
משק החצר	4693.897	5098.261
הוצאות כלליות	637.007	879.707

	10,457.674	8739.944	סה"כ
	10,355.632	8778.155	הכנסות באותו פרק זמן
		38.211	עודף הכנסה על הוצאה
	102.042		עודף הוצאה על הכנסה

פרוט הוצאות	תרצ"ג	תרצ"ד
כל המטבחים	1872.479	2180.104
עזרה מדיצינית	236.678	302.185
הלבשת חברים	190.578	218.434
הלבשת ילדים	102.375	130.818
חנוך	102.939	200.699
תרבות	45.605	78.627
מסים	141.355	187.500
הוצאות פרטיות	57.924	88.135
עזרה לקרובים	70.608	184.859
הבטחת החברים	14.923	14.503
עבודה נוספת	18.750	86.470
ריהוט	-	44.362
סה"כ	2854.214	3716.696

פרוט ההכנסות	תרצ"ג	תרצ"ד	הוצ' ע"ח הענף חוץ מעבודה
רפת	6342.141	7374.453	3937.126
לול	928.541	1182.486	700.435
דגירה	211.236	158.259	414.671
מכורת	70.567	85.556	46.026
עבודה צדדית	20.460	128.449	
"תנובה" עב. צד.	745.490	723.135	
משתלת עצי פרי	70.160	73.420	
משתלה אמריקנית	30.000	13.800	
מכונית	96.865	340.145	
זיתים	30.317	13.249	
גפנים	18.215	68.683	

	43.604	95.944	ירקות ומזרע
	54.550	60.186 (רכב)	פרי במטע אם
	95.798	62.033	עצי פרי
	10,355	8778.155	סה"כ

עמוד 136 ביומן

המשתלה בתור ענף מכניס (5 רומי)

בכלל ענף המשתלה נחשב לענף המכניס יפה מאוד: 65 גא"י ליום ואפשר גם לקוות ללירה ליום. רוב ימי העבודה במשתלה יכולים להיות עבודת הצעירה. חוץ אולי מהוצאת השתילים שצריך להעשות על ידי בחור. בלי כל התאמצות מיוחדת אפשר לקבל ממשתלה לא גדולה ביותר 300 400 לירות לשנה. אין ענף המשתלה דורש השקעה בכסף. הצלחנו להביא את המשתלות למצב שאין צורך בהשקעות גדולות בעבודה כמו למשל חפירת תעלות. כידוע לחברים המשתלה משנה העברה שסודרה על חלקת המריבה, נטועה מבלי שחפרנו תעלות. ולו לא האי סדר בעבודה במשך חודשי הקיץ, יכולנו עוד השנה להוציא יותר מחמישים אחוז מהשתילים למכירה. סך הכול נטענו על החלקה הזו משני צידי הודי קרוב ל 3000 שתיל. לכל דונם אפשר לנטוע 3500 שתילים. לדעתי צריכים היינו גם בשנה העברה ובאופן קונקרטי לשנה הזו לעשות משתלה של שניים וחצי דונם לערך 8 אלפים שתיל. אבל גם השנה כפי הנראה נאחר להתקדם בענף זה. כי גם השנה כמו בארבעת השנים האחרונות, רוב כשרוננו נתון להכנסות מהעיר, ממכירת גזוז, עוגות, ויתר הדברים אשר בלי כל ספק ימכרו ויסתדרו בלי עזרתנו. לעומת זאת אנו בו בזמן מסתלקים מענפים שבאופן ישר אנו ולא אחרים לקחנו עלנו להוציא מהם את ההכנסה ואת מחייטנו. במצב הכי טוב אנו נסדר לשנה הבאה משתלה של 3000 שתיל וגם אותם נאחר לנטוע, נאחר להכין את הקרקע נאחר להרכיב, וכו'.

המשק של הגדוד שיותר צעיר מאיתנו יש לו פחות קרקע, פחות מוכשר במובן המקצועי מאיתנו, ידע לנצל את ההזדמנות של השנים הראשונות ובשנה העברה סדר משתלה די גדולה (רוב השתילים נמכרו לכפר עציון) ומתכוון לעשות לשנה הבאה משתלה כפולה. היחס ליצירת המשתלה לא מוצדק גם במובן זה שהענף הזה יכול להעסיק אנשים שמצב בריאותם קצת לקויה. אבל הסבות והגורמים לאי מחשבה והתמסרות לענף החקלאי אצלנו מקורם לא רק בחפוש עבודה מתאימה לחברינו אלא מקורם בירושת האבות.

המשך יבא

עמוד 138 ביומן

מלון שבקרית ענבים

"אנשים יוצרים להם פה מלון". והפעם הדברים מכוונים לא כלפי אלה שבמקרה נזדמנו הנה, או בכוונה תחילה באו הנה כדי לבלות פה איזה שהוא זמן לתועלתם הם. למי מהם המטרה היתה לרכוש קצת ניסיון בעבודה, למי השפה נחוצה ולמי מטרה אחרת. אגב, גם פה איני רואה כל אסון, אם רק האנשים האלה לא נופלים למעמסה על החברה, אם הם לא באו על מנת לנצל אותה באופן ישר זאת אומרת על מנת להתבטל ולהנות מעמל אחרים.

אבל לא, לא לאלה הפעם הדברים מכוונים אלא דווקא לחברים ותיקים, לחברים שסחבו בעול החברה והמשק ימים ושנים, לאנשים שמיטב שנות חייהם הקדישו לרעיון העבודה ולהגשמתו,

לאנשים אשר לא ידעו לְאוֹת עבדו בכוחות לא אנוש, לאנשים אשר השקיעו פה את כל מרצם, הכניסו חלק מנשמתם. לאנשים אשר בליחם ולְשָׁדָם הרוו את האדמה הזאת ויצרו את ה"יש" פה, לאנשים אשר הקריבו קרבנות נפש - נפשותיהם, לאנשים האלה הופכים את המקום לבית מלון.

האם לא נצעק חמס? האם נשתוק?

אחרי אשר האנשים האלה כשלו במלחמתם, (ומלחמה בחיים הרי תמיד ישנה ובחיינו על אחת כמה וכמה) ואחרי אשר האנשים האלה נוצחו ויצאו מהמערכה שבורי גוף ורצוצי נפש, אחרי הכל באה הערכה, בא הילעג.

ומי הם המבקרים? האמנם אנשים שכבר עומדים איתן בקרקע, אנשים אשר פתרו כבר כל שאלות החיים בקבוצה, אנשים אשר כל הספקות מאחרי גבם? והלא גם הקודמים היו חזקים, גם הם האמינו שהניצחון קרוב לבוא.

ועוד לא רחוק היום שהאנשים ההם עמדו על יד ההגה חזקים, מלאי מרץ יצירה, ומי יכול היה לחשב שיבוא יום והכל יתהפך.

עמוד 139 ביומן

אלה הם החיים. ומי שלב חושב לו יחשוב ויעמיק ויחשוב מה יהיה הלאה, מה יהיה איתנו עם חברו ומה יהיה בעוד כמה שנים. מהו הקרקע שמכין לו, איזה חינוך הוא נותן לחברו הצעיר בשנים ובניסיון החיים, איזה חינוך הוא מגיש לילדיו ביחס לחברה. יחשוב ובלי משים תצוף לפניו האגדה הרוסית הידועה "השָׁב והנכד", וזה תוכנה:

איש זקן היה בארץ, איש זקן ושָׁבַע ימים אשר מרוב זקנה רעדו אבריו. כאשר רצה הזקן להגיש את כף המרק לפיו, רעדה ידו והמרק נשפך עליו, על השלחן ועל המפה. כלתו התרגזה יום יום על הזקן על אשר מלכלך לה את המפה ולבסוף החליטה להושיבו לאכול מחוץ לשלחן – באחת הפינות שבבית. החליטה וקיימה. באחד הימים רואה האישה את בנה הקטן טורד ועוסק במלאכת כלי עץ. על שאלת האם למה לו הכלי הזה? ענה הבן: כאשר אתם – את ואבא תהיו זקנים, אאכיל אתכם מהכלי הזה. ועכשיו לעניננו אנו: לכלם ידוע מתוך איזה סיבה בחר גרמן במה שבחר לפיתרון זמני של שאלתו. כלם אני חושבת, עוד זוכרים כמה מררו את חייו במשך השנתיים האחרונות. בהתחלה התנהלה תעמולה חרישית על ידי חֶבֶר ידוע של אנשים, תעמולה מאחרי גבו. לאט לאט הוכשרה הקרקע, זָרְעוּ והזרע נשא פרי. עכשיו התחילו את העבודה בפרהסיה, ברבים, באסיפות, בסידור העבודה.

ומי עוד כמוני יודע כמה לילות נדודים עברו על גרמן ועלי אחרי ערבים כאלה. אז עוד נדמה היה לי שאיננו בודדים פה, שיש מישהו שיריב את ריבנו. אבל מה מר היה לי בהוכחי שטעות בידי. נוכחתי שערבים כאלה נותנים ספוק לא רק לאלה שיצרו אותם, שיצאו בגלוי נגדנו אלא גם לאלה שהתחפשו כאלו לידידינו, לכואבי כאבנו.

הם "הידידים" לא נקפו אצבע באצבע בכדי להקל עלינו, בכדי לחפש יחד איתנו את המוצא את הפתרון. הם עמדו מהצד והחרישו. אליהם הפָּגַע עוד לא הגיע ולכן מאושרים הם.

עמוד 140 ביומן

הפגע חדר עמוק לתוך נפשנו ובשרנו. הוא אוכל אותנו, ואין איש יודע או רוצה לדעת. והנה אחרי הרבה מחשבות, ספקות ופקפוקים אנו מחליטים: צריך איך שהוא להפסיק את המצב הזה, צריך לכל הפחות לצאת לאיזה זמן לנוח ולשאוף אוויר אחר. ובאים אנו ומציעים שגרמן ייצא לשנה לעבוד מחוץ למשק.

הקבוצה מחליטה בחיוב. גרמן מסתדר ואמנם מצב רוחו משתנה. הוא מתנער, מתעורר שוב לפעולה וליצירה (לא חשוב לטובת מי. כי לעצמי חשבתי שאף פעם כבר לא יתעורר וככה כבר יתנוון).

לי, בתמימותי, נדמה היה שגם הרב חושב כמוני, שגם הרב חושב שטוב הוא הצעד שעשינו והשאלה היא רק מה יהיה הלאה? מה יהיה בעוד מספר חודשים? איך לסדר את הענינים בכדי שיוכל לשוב עם הכחות המחודשים ועם הנסיון שרכש ולהשקיעו פה במקומו.

אך גם הפעם תקות שווא קויתי. והפעם עוד יותר גרוע. הפעם "הידידים" שלנו כבר לא עומדים מהצד אלא הם הפותחים במערכה. מתחילים הם להכין קרקע מחדש בכדי להכשילנו, בכדי להפחידנו.

ונשאלת השאלה מה בצע מצאו להם האנשים האלה בכל הדברים האלה? מה איכפת להם אם שאלת גרמן איננה צפה ערב ערב בסדור עבודה (ולא נרמה את עצמנו, הלא פעיל כבר לא היה בזמן האחרון), אלא מה? חסר שעיר לעזאזל? כזה לא קשה בקבוצה למצוא ומוצאים ברוך השם. מדוע צריך למרר שוב את חייו, מדוע צריך לחטט בנפשו ולראות דוקא את הרצוי – את השלילה? והלא הסכמתם כולכם לתת לו מנוחה לשנה. האמנם תיקצר רוחכם לחכות עוד מספר חדשים? והאם זה המקרה הראשון שחברים יוצאים לזמן מה מהקבוצה, מהמשק: אני הלא גם כן שנים פה, ויודעת שמקרים כאלה כבר היו.

עמוד 141 ביומן

גם כל אלה המנצחים עכשיו על התופים והגיטות, החושבים את עצמם לְשָׂאוֹר בְּעֵסָה, גם להם היו זמנים של מצבי רוח קשים. גם הם עזבו לזמן ממושך את הקבוצה והטריד את מנוחתם מישהו, האם לעג להם מי?

גם ביחס אליהם אולי היו הרבה ספקות בלבנות החברים. האם העיז מישהו להעלות את זה על שפתיו?

לחברים הם נחשבו עד יום שובם ומשקם הלך ונבנה. ועל ידי מי? האם לא על ידי אותם החברים שעכשיו אתם עומדים לנער אותם פְּתָבָן, פְּמוֹץ ככלי אין חפץ בו. בימים ההם לא נגעו בי באופן ישר (הלא בקבוצה יש חופש הפרט, והעוונות האיש אינם חלים על האישה). עכשיו גם זה התבטל ומתחילים כבר לפגוע גם בי.

אמנם הרגשתי את זאת עוד תיכף אחרי שגרמן עזב את המקום ועמדתי על זה, אבל השתדלו אז לטשטש ולהכחיש את זה. בזה כמובן לא תיקנו ולא כלום והפגע הולך ומתפשט. ואולי סיבה אחרת לדבר. אולי זה נובע מאותה הסיבה שבזמן ההוא הייתי עוד בריאה, ויכלתי בלי כל תנאים לסחוב בעול כל העבודות הקשות. יכלתי שנים לסחוב בעול המטבח מקום הטורפה מאז ומעולם. כן, לדאבוני איני יכולה עכשיו למלאות את העבודה הזאת. אבל באשמת מי? לאן נעלמו כוחותי לטובת מי מסרתי אותם?

האם לא תוצאות הן מהעבודה הקשה שעבדתי בזמן שאחרים לא יכלו אז למלאותה: האמנם על ידי זה צריך להשתנות היחס?

השאלה הזאת - שאלת החולים נסרה הרבה בעולמנו, הרבה התחבטנו בה וסוף סוף מצאנו לה פתרון ולמה שוב צפה השאלה הארוורה? ומעציב ביותר שדווקא אנשים שנתנסו גם בזה, הם המעוררים אותה. ערב ערב מעלים את שאלתי בסדור עבודה בקשר עם המטבח. ערב ערב אני מודיעה שאיני יכולה כעת מטעמי בריאותי לקבלה. ומה הסוף – חצים שנונים, חיצו לעג ובזז שלוחים אלי מכל צעד. אני שותקת וליבי שותת דם.

עמוד 142 ביומן

צרכים לדבר איתה גלויות, מודיע אחד החברים.
מענין לאיזה גלויות מתכון החבר. אולי רוצה הוא להגיד לי שמספיק התבטלתי כל ימי שְׁבֵתִי פה, מספיק להשתמט מעבודה קשה. כבר בא הזמן לעשות גם לי ולתת לנוח לאחרים. או אולי רוצה הוא לדבר איתי "גלויות" ממין אחר. להתעניין במצב בריאותי, להודע למה אני נופלת כה לעיתים קרובות למשכב ומצבי הולך ורע.

אולי רוצה הוא יחד איתי ועם עוד חברים לחפש את הסבה שגרמה לכך ולהרחיקה? אולי רוצה הוא יחד איתי לחפש סדור מתאים בעבודה בשבילי - אך לא. לא "גלויות" כאלה מתכוון החבר. גלויות כאלה מדברים אתי רק הרופאים. אבל מה הם? מה ביכולתם? בידם לתת לחולה רפואות ועצות, אך לא תנאים מתאימים לו.

ומי דיבר "גלויות" עם אותו החבר לפני כמה זמן, עת שחדשים שלמים, חודשי החורף, היה מבלה בחדרו, לפעמים גם עם משפחתו יחד והיה נהנה מכל המוכן? ולאה אז היטב הזיעה במטבח או ברפת אולי גם אז כבר הגדישה את הסאה ועבדה יותר מכפי כוחותיה.

איש אז לא דבר איתה "גלויות". אך גם עם החבר ההוא איש לא דיבר "גלויות".
"איפה היא חושבת לעבוד השנה פולט ברוגזה" החבר השני אחרי אשר בפעם העשרים כבר הודעתי שאיני יכולה לקבל על עצמי עבודה קשה. על המקום עניתי לחבר שלא אביא לו מהרופא תעודת בריאות אבל לא ארך הזמן ומקרה אנה לידו, למרות רצוני בזה לקבל.
לו, לחבר אולי רווח אז, אבל לא כן לי.

והנה מאז המקרה עברו כבר חדש ימים, חדש ימים של מכאובים וסבל ואני עוד טרם קמתי ממשכבי אשר אז נפלתי לו. ומנקרת במוחי השאלה מה יהיה הלאה? מה יהיה בעוד מספר ימים עת שאשוב לעבודה. באיזה עבודה לבחור לי בכדי לספק את החברים ואוכל להמשיך בה.

לאה גור- אריה

14.8.35